

IKERKUNTZAREN ERRONKAK ETA HAI EI AURRE EGITEA, CERU-REN HAMABIGARREN NAZIOARTEKO SINPOSIOKO EZTABAIDAGAI

Sara Franco Ortega, Rosa Sánchez Lucas, Ana Aragón González, Carmen Sánchez Cañizares, Elisa López Capel, Hugo Coria Rebolo Martín

- Erresuma batuko Espainiar Zientzialarien Elkarteak (CERU) bere 12. Nazioarteko Sinposioa egin zuen Yorke, "Erronkei aurre egitea" gaiarekin, eta bertan mundu mailako ikerketagaldera premiazkoenetako batzuk eta ikertzaileek eguneroko lanean dauzkaten oztoko pertsonalak eta bestelakoak jorratu ziren.
- Klima-aldaketa, giza osasuna eta adimen artifiziala bezalako gaiak eztabaidatu ziren. Mahai-inguruetan zientzia-desinformazioari nola aurre egin, sari zientifikoek duten garrantzia ibilbide profesionalean eta amatasunak zientzia, ingeniari-tza, teknologia eta matematika arloetako ibilbide profesionalean duen eragina eztabaidatu ziren.
- Besteak beste, Eva Ortega Paínok, Espainiar Gobernuko Ikerkuntza idazkari nagusiak; José María Robles Fragak, Londreseko Espainiar enbaxadako Kultura eta Zientzia ministro kontseilariak; nazioarteko irabazi-asmorik gabeko erakundeen hainbat ordezkariak; Erresuma Batuko eta Espainiako ikertzaile ospetsuek; eta profesional eta ikasleek parte hartu zuten hiru eguneko ekitaldian.

York, 2025eko uztailaren 4a. Erresuma Batuko Espainiar Zientzialarien Elkarteak (CERU) bere hamabigarren Nazioarteko Sinposioa egin zuen asteburu honetan, "Erronkei aurre egitea" gaiarekin. Sinposio honek mundu mailako ikerketa-gairik garrantzitsuenetariko batzuk aztertu zituen, hala nola klima-aldaketa, giza osasuna eta adimen artifizialaren gorakada. Ikertzaileek dituzten beste erronka batzuk ere aztertu zituen, hala nola zientziaren desinformazioaren eta desberdintasunen aurkako borroka. Ostiraleko ekitaldia Merchant Taylors Hall-en egin zen, merkatariekin elkarrekin jostun-langileen interesak babesteko eta zailtasunen aurrean elkarrekiko laguntza sustatzeko erabiltzen zuten 600 urteko erdi arako eraikin bat. Ekitaldia **Sara Franco Ortega** doktoreak, CERUren hamabigarren Nazioarteko Sinposioaren antolaketa-batzordeko presidentea, aurkeztu zuen, eta 60 pertsona inguruk parte hartu zuten. Gelaren historia entzun ondoren, ekitaldia **Javier Pardo Díaz** doktorearen, CERUko presidentearen, ongietorri hitzaldiarekin jarraitu zuen, CERUko boluntario guztien urte osoko lana goraipatu zuena. **José María Robles Fraga** jaunak, Londreseko Espainiar Enbaxadako Kultura eta Zientzia ministro kontseilariak, diplomazia zientifikoaren garrantzia azpimarratu zuen; eta **Eva Ortega Paíno** doktoreak, Zientzia, Berrikuntza eta Unibertsitate Ministerioko Ikerkuntza idazkari nagusiak, zientzia komunitatearen barruko komunikazio eta lankidetzaren beharra azpimarratu zuen. Irekiera ekitaldian **Raimundo Pérez Hernández y Torra** jaunak, Ramón Areces Fundazioko zuzendaria, eta **Galiziako Berrikuntza Agentziak** grabaturiko bideoak ere izan ziren.

Lehen hizlaria **Elena López Gunn** doktorea izan zen, ICATALIST klima egokitzapenerako startup espainiarraren sortzailea eta zuzendaria, Elcano Errege Institutuko ikertzaile seniorra eta Klima Aldaketari buruzko Gobernu Arteko Taldeko (IPCC) bigarren Lan Taldearen egile nagusia. "Klima Alda-

keta: Ziurgabetasunean Aurrera Egitea” izeneko hitzaldian azaldu zuen nola “klima aldaketak mehatxu existentzial bat izaten jarraitzen duen, 2024a mundu mailan erregistratutako urterik beroena izanik”. “Europar, kontinenteak bero-estres ikaragarria izan zuen eta muturreko beroaren, uholde katastrofikoaren eta azpiegitura kritikoen etenen ondorioz giza eta ekonomia galera handiak gertatu ziren”. “Klima aldaketak uraren zikloaren osagai guztietan eta uraren erabileraren sektore guztietan eragin du, eta eragin gehienak negatiboak dira” azpimarratu zuen, 2024ko urriko Valentziako uholdeak muturreko gertaeren eta haien ingurumen, ekonomia, gizarte eta politika ondorioen adibide gisa erabiliz. Bere hitzaldia modu positiboago batean amaitu zen, “klima-erresistentea den gizarte baterako trantsizio proaktiborako esku-hartze katalitikoak identifikatu eta ezartzeko” beharra azpimarratuz eta “klima-aldaketara egokitzeko herritarren parte-hartzearen” garrantzia azpimarratuz.

Larunbatean, sinposioak **Patricia González Rodríguez** doktorearen hitzaldiarekin jarraitu zuen. Neurozientzialaria eta Parkinson gaixotasunaren bioenergetika eta metabolismoan aditua Sevillako Biomedikuntza Institutuan (IBiS, Espainia). Bertan, giza patologia islatzen duen Parkinson gaixotasunaren lehen sagu-eredu progresiboa garatu zuen. Sintomatologia eta arrisku-faktoreek sexu biologikoaren araberrako desberdintasunak dituztela azaldu zuen, eta baieztatu zuen "sintoma hauek agertzen direnerako, 10 urte igaro dira dagoeneko", eta "diagnostiko goiztiarra funtsezkoa da". Ondoren, mitokondriei buruz egiten duen ikerketa azaldu zuen: zelulen zentral elektrikoak diren organulu horiek disfuntzional bihurtzen direnean, Parkinsoneko gaitzaren antzeko sintomak sor ditzaketela saguetan. Bere ikerketak atea irekitzen dio Parkinsonen lehen faseetan tratamendu berriak garatzeari, neurona dopaminergikoak —dopamina ekoizten dutenak eta gaixotasunaren ezaugarri nagusietako bat— birsortuz.

Larunbateko bigarren hitzaldi nagusia **Javier Andreu-Pérez** doktoreak eman zuen, Essex-eko Unibertsitateko irakasle titularrak, eta "makinen pertzepzioaren hizkuntza" aurkeztu zigun. Adimen Artifiziala darabilten makinek benetan zer egiten duten azaldu zuen, hau da, "hurrengo hitz probableena aurreikustea", eta nola "ez duten gizakien moduan arrazoitzen", izan ere, "arrazoibide humanoa premisetan, axiometan eta pertzepzioetan (kontzeptuetan) oinarritzen da". Adimen artifizialaren aplikazio praktikoko batzuk ere azaldu zituen: zelulen DNAko mutazioek minbizia nola sor dezaketelarik aurreikustea, edo garunak kanpoko estimulu bisual eta auditiboekiko erreakzionatzea, hain zuzen ere.

Goiza **Fernando Gomollon Bel** doktoreak moderatutako mahai-inguru batekin amaitu zen —AGATAren sortzailekidea eta zientzia-komunikazioaren aditua—, eta bertan hiru hizlari nagusiek parte hartu zuten. Desinformazio zientifikoari aurre egitea izan zen eztabaidaren ardatza, hau da, engainatzeko asmorik gabe zabaltzen den informazio zientifiko okerra edo zehaztugabea. Hirurak bat etorri ziren "iritzia ez dela informazioa, ez dela egiaztatutako datua", eta "desinformazioaren abiadurak eta bolumenak egia bereiztea zailtzen dutela". Azaldu zuten ikertzaileentzat zaila dela beren eza gutza jendeari helaraztea, prestakuntza eza dela eta. Hala ere, guztiek defendatu zuten irtenbide multifaktorial bat behar dela: datuak era ulergarrian azaltzeko ahalegina, informazioaren fluxua erraztea, ikuspegi proaktiboa hartzea eta adimen artifiziala arautzea lagungarri izango direla desinformazio zientifikoaren aurka.

Larunbat arratsaldean, **Carmen Sánchez Cañizares** doktoreak, Oxfordeko Unibertsitateko Royal Society-ko ikertzaileak, bigarren mahai-ingurua moderatu zuen. Bertan parte hartu zuten RAICEXen Genero Politiken Liburu Zuriaren egileetako bik: **María José Martínez Bravo** doktoreak, University College London-eko Farmazia Fakultateko Master programaren zuzendariordea eta Erresuma Batuari buruzko kapitulua idatzi zuena; eta **Eva Ortega Paíno** doktoreak, Espainiako Zientzia, Berrikuntza eta Unibertsitate Ministerioaren Ikerketa Idazkari Nagusia eta Espainiari buruzko kapitulua idatzi zuena. Hirugarren hizlaria **Francisco Vilaplana** doktorea izan zen, ingeniari kimikoa, Suediako KTH Teknologia Institutuko katedraduna eta Suediako Espainiar Zientzialarien Elkarteko (ACES) kidea.

Saioa Genero Politiken Liburu Zuriko ikuspegi orokor batekin hasi zen, María José Martínez Bravo doktorearen eskutik, eta bertan zientzian emakumeen presentzia nola galduz doan azaldu zuen "ihes-hodiaren" metaforaren bidez. Ondoren, "oztopoak apurtuz eta ikertzaile emakumeen ikusgarritasuna eraikiz" izeneko mahai-ingurua egin zen. Parte-hartzaile guztiek adierazi zuten emakumeek burutzen dituzten jarduera batzuk ez direla aitortzen edo ikusarazten. "Gakoa jarduera horiek kontuan hartuko dituzten neurriak sortu eta ezartzea da". "Ez dauzkagu nahiko emakumezko erreferenterik; ikusgarri egon behar dugu sarituak izateko; elkarrekin lan egin behar dugu; oinarritik hasi eta gora lan egiteko unea da". "Hezkuntzak eta politika proaktiboek ikerketa-kultura eraldatuko dute".

Jardunaldia amaitzeko, **Isabel Torres** doktoreak, Mothers in Science ekimenaren sortzaile eta zuzendari nagusiak, hitzaldi bat eskaini zuen, ikerketan amatasunak duen eragina erakutsiz: "Emakume izateagatik ditugun oztopoez gain, ama izateak bestelako oztopoak ere badakartza". "Gizarte arauak eta familia-politika nazionalak gurasoen erabakiei eragiten diete, eta, zeharka, haien ibilbide profesionalei; eta horrek modu ez proportzionalean eragiten die amei".

Simposioan CERUko kideen hitzaldi laburrak eta posterrak ere aurkeztu ziren. Horrez gain, "**Santiago Ramón y Cajal-en artea eta ondarea**" izeneko erakusketa ibiltariaren hautaketa bat aurkeztu zen, CERUko Neurozientzia Batzordeak antolatuta. Parte-hartzaile guztiek Pablo Zapicoren kontzertuaz gozatzeko aukera izan zuten, Manchesterreko Cervantes Institutuarekin, Espainiako Londresko Enbaxadarekin eta Manchesterreko Espainiako Kontsulatu Nagusiarekin lankidetzan antolaturikoa.

Harremanetarako:

Sara Franco Ortega doktorea

12. CERUren Nazioarteko Simposioko lehendakaria

Emaila: symposium@sruk.org.uk

CERUri buruz

Erresuma Batuko Espainiar Ikertzaileen Elkarteak (CERU) 300 bat kide biltzen ditu, diziplina ugarietan eta ibilbide profesionalaren etapa ezberdinetan (master eta doktorego ikasleetatik hasi eta irakasle titular eta katedradunetaraino), sektore publiko zein pribatuan. 2012an sortu zuten ofizialki Espainiako ikertzaileek, Erresuma Batuko komunitatearen arteko komunikazioa errazteko, bi herrialdeen arteko harremanak hobetzeko eta zientzia-kultura publikoan sustatzeko. Sortu zenetik, 300 ekitaldi baino gehiago antolatu ditu. CERUk honako erakundeen babesa jasotzen du: Ramón Areces Fundazioa, Banco Santander Fundazioa, Espainiako Enbaxada Londresen, Zientzia eta Teknologia-rako Espainiako Fundazioa (FECYT) eta Lilly Fundazioa. 2016an, CERUk Berrikuntzaren Saria jaso

zuen Enpresa Berritzaileen Foroak (FEI) emandakoa, berrikuntza sustatzen duten erakundeen kategorian. Irabazi asmorik gabeko erakunde honek bederatzi delegazio ofizial ditu: Londres, Cambridge, Oxford, Yorkshire, Ipar-mendebaldea (Manchester eta Liverpool), Ipar-ekialdea (Newcastle, Durham, Sunderland eta Middlesborough), Midlands (Birmingham, Leicester eta Nottingham), Hego-mendebaldea (Bristol eta Bath) eta Eskozia.

CERU sare sozialetan dago: X (lehen Twitter), Instagram, LinkedIn eta Facebook.

Informazio gehiago nahi izanez gero, gure webguneak eta sare sozialak kontsultatu.

symposium.sruk.org.uk/event-2025

sruk.org.uk

sruk.org.uk/teams/committees

x.com/ComunidadCeru

instagram.com/srukceru

facebook.com/comunidad.ceru

linkedin.com/company/spanish-researchers-in-the-united-kingdom-sruk-ceru-

